

I

(Zakonodajni akti)

DIREKTIVE

DIREKTIVA 2013/37/EU EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 26. junija 2013

o spremembi Direktive 2003/98/ES o ponovni uporabi informacij javnega sektorja

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Dokumenti, ki jih ustvarijo organi javnega sektorja držav članic, so obsežna, raznolika in obsežna zbirka virov, ki lahko koristi gospodarstvu znanja.
- (2) Direktiva 2003/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o ponovni uporabi informacij javnega sektorja ⁽³⁾ določa minimalni nabor pravil, ki urejajo ponovno uporabo, in praktična sredstva za olajševanje ponovne uporabe obstoječih dokumentov, ki jih hranijo organi javnega sektorja držav članic.
- (3) Politike odprtih podatkov, ki spodbujajo široko razpoložljivost in ponovno uporabo informacij javnega sektorja za zasebne ali komercialne namene z minimalnimi pravnimi, tehničnimi ali finančnimi omejitvami ali brez njih in ki pospešujejo kroženje informacij ne le za gospodarske subjekte, temveč tudi za javnost, imajo lahko

pomembno vlogo pri razvoju novih storitev, ki temeljijo na novih načinih združevanja in uporabe takih informacij, spodbujajo gospodarsko rast in družbeno angažiranost. Vendar so za to potrebni enaki konkurenčni pogoji na ravni Unije v zvezi s tem, ali je ponovna uporaba dokumentov dovoljena ali ne, česar ni mogoče doseči, če ponovno uporabo urejajo različna pravila in prakse zadevnih držav članic ali organov javnega sektorja.

- (4) Omogočanje ponovne uporabe dokumentov, ki jih hrani organ javnega sektorja, predstavlja dodano vrednost za ponovne uporabnike, končne uporabnike in družbo na splošno ter v številnih primerih tudi za javni organ, saj povečanje preglednosti in odgovornosti ter povratne informacije ponovnih uporabnikov in končnih uporabnikov zadevnemu organu javnega sektorja omogočajo, da izboljša kakovost zbranih informacij.
- (5) Od sprejetja prvega nabora pravil o ponovni uporabi informacij javnega sektorja leta 2003 se je količina podatkov na svetu, vključno z javnimi podatki, eksponentno povečala, pri čemer nastajajo in se zbirajo nove vrste podatkov. Hkrati se nenehno razvijajo tehnologije za analiziranje, izkoriščanje in obdelavo podatkov. Ta hitri tehnološki razvoj omogoča oblikovanje novih storitev in novih aplikacij, ki temeljijo na uporabi, združevanju ali kombiniranju podatkov. Ker pravila, sprejeta leta 2003, tem hitrim spremembam ne ustrezajo več, obstaja nevarnost, da gospodarske in socialne priložnosti, ki jih omogoča uporaba javnih podatkov, ne bodo izkoriščene.
- (6) Hkrati so države članice v skladu z Direktivo 2003/98/ES oblikovale politike ponovne uporabe, pri čemer so nekatere sprejele ambiciozne pristope v zvezi z odprtimi podatki, da bi državljanom in podjetjem olajšale ponovno uporabo razpoložljivih javnih podatkov v obsegu, ki presega minimalno raven iz direktive. Za preprečitev tega, da bi različna pravila v različnih državah

⁽¹⁾ UL C 191, 29.6.2012, str. 129.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 13. junija 2013 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 20. junija 2013.

⁽³⁾ UL L 345, 31.12.2003, str. 90.

članicah ovirala čezmejno ponudbo izdelkov in storitev, ter da se omogoči ponovna uporaba primerljivih sklopov javnih podatkov za vseevropske aplikacije, ki temeljijo na njih, je potrebna minimalna uskladitev v zvezi s tem, kateri javni podatki so na voljo za ponovno uporabo na notranjem informacijskem trgu, v skladu z zadevnim režimom dostopa.

- (7) Direktiva 2003/98/ES ne vključuje obveznosti glede dostopa do dokumentov ali obveznosti odobritve ponovne uporabe dokumentov. Odločitev, ali se ponovna uporaba odobri ali ne, je prepuščena državam članicam ali zadevnemu organu javnega sektorja. Direktiva 2003/98/ES hkrati temelji na nacionalnih pravilih o dostopu do dokumentov in zato ne zahteva odobritve ponovne uporabe dokumentov, kadar je dostop omejen (ko na primer nacionalna pravila dovoljujejo dostop le državljanom ali družbam, ki dokažejo poseben interes za pridobitev dostopa do dokumentov) ali izključen (ko na primer nacionalna pravila izključujejo dostop zaradi občutljive narave dokumentov, recimo iz razlogov nacionalne varnosti, obrambe in javne varnosti). Nekatere države članice so pravico do ponovne uporabe izrecno povezale s pravico do dostopa, tako da se lahko ponovno uporabijo vsi splošno dostopni dokumenti. V drugih državah članicah je povezava med tema sklopoma pravil manj jasna in to povzroča pravno negotovost.
- (8) Zato bi bilo treba Direktivo 2003/98/ES spremeniti tako, da bi določala jasno obveznost držav članic, da dajo vse dokumente na voljo za ponovno uporabo, razen če je dostop omejen ali izključen v skladu z nacionalnimi pravili o dostopu do dokumentov in če zanj veljajo druge izjeme, navedene v tej direktivi. Spremembe, uvedene s to direktivo, ne poskušajo določiti ali spremeniti ureditve dostopa v državah članicah, ki ostajajo zanje pristojne še naprej.
- (9) Ob upoštevanju prava Unije in mednarodnih obveznosti držav članic ter Unije, zlasti v skladu z Bernsko konvencijo za varstvo književnih in umetniških del ter Sporazumom o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine, bi morali biti dokumenti, na katerih imajo tretje osebe pravice intelektualne lastnine, izključeni iz področja uporabe Direktive 2003/98/ES. Če je bila tretja oseba prvotni nosilec pravic intelektualne lastnine na dokumentu, ki ga hranijo knjižnice, vključno z univerzitetnimi knjižnicami, muzeji ali arhivi, in obdobje zaščite teh pravic še ni poteklo, bi se moral navedeni dokument za namene te direktive šteti za dokument, na katerem imajo tretje osebe pravice intelektualne lastnine.
- (10) Direktiva 2003/98/ES bi se morala uporabljati za dokumente, ki jih zadevni organi javnega sektorja zagotavljajo kot del svojih javnih nalog, kakor so opredeljene z zakonodajo ali drugimi obvezujočimi predpisi v državah članicah. Če takih predpisov ni, bi bilo treba te javne naloge opredeliti v skladu z običajno upravno prakso v državah članicah, pod pogojem, da je obseg teh javnih nalog pregleden in predmet pregledov. Javne naloge se lahko opredeli na splošno ali za vsak primer posebej za posamezne organe javnega sektorja.
- (11) Direktivo bi bilo treba uporabljati in izvajati ob polnem spoštovanju načel, povezanih z varstvom osebnih podatkov v skladu z Direktivo 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov⁽¹⁾. Zlasti je vredno omeniti, da bi morale v skladu z navedeno direktivo države članice določiti pogoje, pod katerimi je obdelava osebnih podatkov zakonita. Eno od načel navedene direktive je tudi to, da se osebnih podatkov ne sme naprej obdelovati na način, ki bi bil nezdržljiv z določenimi, izrecnimi in zakonitimi nameni, za katere so bili ti podatki zbrani.
- (12) Direktiva 2003/98/ES ne bi smela posegati v pravice, vključno z ekonomskimi in moralnimi pravicami, ki jih lahko imajo zaposleni v organih javnega sektorja v skladu z nacionalnimi predpisi.
- (13) Poleg tega bi moral zadevni organ javnega sektorja ohraniti pravico do uporabe vsakega dokumenta, ki ga da na voljo za ponovno uporabo.
- (14) Področje uporabe Direktive 2003/98/ES bi bilo treba razširiti na knjižnice, vključno z univerzitetnimi knjižnicami, muzeje in arhive.
- (15) Eden glavnih ciljev vzpostavitve notranjega trga je ustvarjanje razmer, ki omogočajo razvoj storitev na ravni Unije. Knjižnice, muzeji in arhivi hranijo znatno količino dragocenih virov informacij javnega sektorja, zlasti odkar se je s projekti digitalizacije pomnožila količina digitalnih gradiv v javni uporabi. Te zbirke kulturne dediščine in z njimi povezani metapodatki so potencialna osnova za izdelke in storitve z digitalno vsebino in nudijo veliko možnosti za inovativno ponovno uporabo v sektorjih, kot sta učenje in turizem. Širše možnosti ponovne uporabe javnega kulturnega gradiva bi gospodarskim družbam Unije med drugim omogočile, da izkoristijo njegov potencial in prispevajo h gospodarski rasti in ustvarjanju delovnih mest.

⁽¹⁾ UL L 281, 23.11.1995, str. 31.

- (16) Med pravili in praksami v državah članicah, ki se nanašajo na izkoriščanje javnih kulturnih virov, obstajajo znatne razlike, ki pomenijo ovire pri uresničevanju gospodarskega potenciala teh virov. Medtem ko knjižnice, muzeji in arhivi še naprej vlagajo v digitalizacijo, mnogi med njimi že dajejo svoje javno dostopne vsebine na voljo za ponovno uporabo in mnogi aktivno iščejo možnosti za ponovno uporabo svojih vsebin. Ker pa delujejo v zelo različnih regulativnih in kulturnih okoljih, so se prakse kulturnih ustanov pri izkoriščanju vsebin razvijale zelo različno.
- (17) Ker razlike v nacionalnih pravilih in praksah ali pomanjkanje jasnosti ovirajo nemoteno delovanje notranjega trga in pravičen razvoj informacijske družbe v Uniji, bi se bilo treba zavezati za vsaj minimalno uskladitev nacionalnih pravil in praks glede ponovne uporabe javnega kulturnega gradiva v knjižnicah, muzejih in arhivih.
- (18) Razširitev področja uporabe Direktive 2003/98/ES bi se morala omejiti na tri vrste kulturnih ustanov – knjižnice, vključno z univerzitetnimi knjižnicami, muzeje in arhive, katerih zbirke so in bodo v prihodnje še bolj dragoceno gradivo za ponovno uporabo v številnih izdelkih, na primer v mobilnih aplikacijah. Druge vrste kulturnih ustanov (na primer orkestri, opere, baleti in gledališča), vključno z arhivi, ki so njihov del, bi morale zaradi svojega posebnega značaja „odrskih umetnosti“ ostati izven področja uporabe. Njihova vključitev v področje uporabe namreč ne bi imela večjega učinka, saj je skoraj vse njihovo gradivo zajeto s pravicami intelektualne lastnine tretjih oseb, zaradi česar bi ostalo izven področja uporabe navedene direktive.
- (19) Digitalizacija je pomembno sredstvo za zagotavljanje večjega dostopa in ponovne uporabe kulturnega gradiva za izobraževanje, delo ali prosti čas. Zagotavlja tudi precejšnje gospodarske priložnosti, saj omogoča lažje vključevanje kulturnega gradiva v digitalne storitve in izdelke ter tako spodbuja ustvarjanje delovnih mest in rast. Ti vidiki so bili poleg ostalih poudarjeni v resoluciji Evropskega parlamenta z dne 5. maja 2010 z naslovom „Europeana – naslednji koraki“⁽¹⁾, v Priporočilu Komisije 2011/711/EU z dne 27. oktobra 2011 o digitalizaciji in spletni dostopnosti kulturnega gradiva ter njegovi digitalni hrambi⁽²⁾ ter v sklepil Sveta z dne 10. maja 2012 o digitalizaciji, spletni dostopnosti kulturnega gradiva in digitalnem arhiviranju⁽³⁾. Ti dokumenti določajo način, kako se bodo v prihodnje obravnavali pravni, finančni in organizacijski vidiki digitalizacije kulturne dediščine Evrope in njene postavitve na splet.
- (20) Kjer je izvedljivo in ustrezno, bi morali organi javnega sektorja zaradi olajšanja ponovne uporabe dokumente dati na voljo v odprtih in strojno berljivih formatih skupaj z njihovimi metapodatki, z največjo stopnjo natančnosti in ločljivosti, v obliki, ki zagotavlja interoperabilnost, npr. z njihovo obdelavo na način, ki je v skladu z načeli, ki urejajo zahteve za združljivost in uporabnost prostorskih informacij v skladu z Direktivo 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE)⁽⁴⁾.
- (21) Veljati bi moralo, da je dokument v strojno berljivem formatu, če je v datotečnem formatu, ki je strukturiran tako, da programskim aplikacijam omogoča, da v njem zlahka določajo, prepoznavajo in izločajo določene podatke. Podatki, kodirani v datotekah, ki so strukturirane v strojno berljivem formatu, so strojno berljivi podatki. Strojno berljivi formati so lahko odprti ali lastniški; lahko so formalni standardi ali ne. Za dokumente, kodirane v datotečnem formatu, ki omejuje samodejno obdelavo, saj iz njih podatkov ni možno ali jih ni možno zlahka izločiti, ne bi smelo veljati, da so v strojno berljivem formatu. Države članice bi morale, kjer je to primerno, spodbujati uporabo odprtih, strojno berljivih formatov.
- (22) Kadar organi javnega sektorja zaračunavajo ponovno uporabo dokumentov, bi morala biti nadomestila načeloma omejena na mejne stroške. Vendar je zlasti treba upoštevati potrebo, da se ne otežuje običajnega delovanja organov javnega sektorja, od katerih se zahteva, da ustvarjajo prihodek za kritje znatnega deleža svojih stroškov, povezanih z izvajanjem svojih javnih nalog ali stroškov zbiranja, priprave, reprodukcije in razširjanja nekaterih dokumentov, ki so dani na voljo za ponovno uporabo. Organi javnega sektorja bi morali imeti možnost, da v takih primerih zaračunavajo več kot mejne stroške. Ta nadomestila bi morala biti določena v skladu z objektivnimi, preglednimi in preverljivimi merili, skupni prihodek od zagotavljanja dokumentov in dovoljenj za ponovno uporabo dokumentov pa ne bi smel presežati stroškov zbiranja, priprave, reprodukcije ali razširjanja, vključno z razumno donosnostjo naložbe. Zahteva, da se ustvarja prihodek za kritje znatnega deleža stroškov organov javnega sektorja, povezanih z izvajanjem njihovih javnih nalog, ali stroškov zbiranja, priprave, reprodukcije in razširjanja nekaterih dokumentov, ni nujno pravna zahteva in lahko na primer izhaja iz upravne prakse držav članic. Take zahteve bi morale države članice redno pregledovati.

⁽¹⁾ UL C 81 E, 15.3.2011, str. 16.

⁽²⁾ UL L 283, 29.10.2011, str. 39.

⁽³⁾ UL C 169, 15.6.2012, str. 5.

⁽⁴⁾ UL L 108, 25.4.2007, str. 1.

- (23) Knjižnice, muzeji in arhivi bi tudi morali imeti možnost, da zaračunavajo več kot mejne stroške, da njihovo normalno delovanje ne bi bilo ovirano. V primeru navedenih organov javnega sektorja skupni prihodek od zagotavljanja dokumentov in dovoljevanja ponovne uporabe dokumentov v ustreznem obračunskem obdobju ne bi smel presežati stroškov zbiranja, priprave, reprodukcije, razširjanja, hrambe in pridobitve pravic, vključno z razumno donosnostjo naložbe. Pri knjižnicah, muzejih in arhivih se lahko zaradi njihovih posebnosti pri izračunu razumne donosnosti naložbe upoštevajo nadomestila, ki se v zasebnem sektorju zaračunavajo za ponovno uporabo enakih ali podobnih dokumentov.
- (24) Zgornje meje nadomestil, določene v tej direktivi, ne posegajo v pravice držav članic, da uvedejo nižja nadomestila ali sploh nobenih.
- (25) Države članice bi morale določiti merila za zaračunavanje nad mejnimi stroški. Merila bi lahko na primer določile v nacionalnih predpisih ali pa bi določile ustreznih organ ali ustrezne organe, pristojne za določitev teh meril, razen samega organa javnega sektorja. Tak organ bi moral biti organiziran v skladu z ustavnimi in pravnim sistemom držav članic. To bi lahko bil obstoječi organ s proračunskimi izvršnimi pooblastili in politično odgovornostjo.
- (26) V zvezi s ponovno uporabo dokumenta lahko organi javnega sektorja naložijo pogoje, kadar je to ustrezno, z dovoljenjem, kot je navedba vira ter tega, ali je ponovni uporabnik kakor koli spremenil dokument. Kakršna koli dovoljenja za ponovno uporabo informacij javnega sektorja morajo v vsakem primeru čim manj omejevati ponovno uporabo, na primer tako, da se omejitve nanašajo le na navedbo vira. V zvezi s tem bi morala imeti pomembno vlogo odprta dovoljenja, na voljo preko spleta, ki zagotavljajo širše pravice do ponovne uporabe brez tehnoloških, finančnih ali zemljepisnih omejitev in ki temeljijo na formatih odprtih podatkov. Zato bi morale države članice spodbujati uporabo odprtih dovoljenj, ki bi sčasoma morala postati običajna praksa po vsej Uniji.
- (27) Komisija podpira pripravo spletne preglednice informacij javnega sektorja, ki bi vsebovala ustrezne kazalnike uspešnosti ponovne uporabe informacij javnega sektorja v vseh državah članicah. Redno posodabljanje preglednice bo prispevalo k izmenjavi informacij med državami članicami in dostopnosti informacij o politikah in praksi v Uniji.
- (28) Pravna sredstva bi morala vključevati možnost preizkusa s strani nepristranskega organa za pritožbe. Ta organ bi lahko bil že obstoječi nacionalni organ, na primer nacionalni organ za varstvo konkurence, nacionalni organ za odobritev dostopa do dokumentov ali nacionalni sodni organ. Organiziran bi moral biti v skladu z ustavnimi in pravnimi sistemi držav članic in ne bi smel preudicirati drugih pravnih sredstev, ki so sicer na voljo vlagateljem za ponovno uporabo. Moral pa bi se razlikovati od organa, ki določa merila za zaračunavanje nad mejnimi stroški. Pravna sredstva bi morala vključevati možnost preizkusa negativnih odločitev, pa tudi odločitev, ki kljub temu, da dovoljujejo ponovno uporabo, lahko vseeno vplivajo na vlagatelje zaradi drugih razlogov, zlasti z uporabljenimi pravili o zaračunavanju. Postopek preizkusa bi moral biti hiter in v skladu s potrebami hitro spreminjajočega se trga.
- (29) Pri določanju načel za ponovno uporabo dokumentov bi bilo treba spoštovati pravila konkurence, pri čemer bi se bilo treba čim bolj izogibati izključnim sporazumom med organi javnega sektorja in zasebnimi partnerji. Vendar pa je izključna pravica do ponovne uporabe nekaterih dokumentov javnega sektorja včasih potrebna zaradi zagotavljanja storitev v javnem interesu. To se lahko med drugim zgodi, če noben komercialni založnik ne bi hotel objaviti podatkov brez take izključne pravice. Zaradi upoštevanja tega pomisleka Direktiva 2003/98/ES dopušča izključne ureditve pod pogojem, da so predmet rednih pregledov, kadar je izključna pravica potrebna za zagotavljanje storitev v javnem interesu.
- (30) Po razširitvi področja uporabe Direktive 2003/98/ES na knjižnice, vključno z univerzitetnimi knjižnicami, muzeji in arhive je ustrezno upoštevati trenutne razlike v državah članicah glede digitalizacije kulturnih virov, ki jih ni bilo mogoče učinkovito razrešiti na podlagi sedanjih pravil o izključnih ureditvah iz te direktive. Med knjižnicami, vključno z univerzitetnimi knjižnicami, muzeji, arhivi in zasebni partnerji so sklenjeni številni dogovori o sodelovanju, ki vključujejo digitalizacijo kulturnih virov in zasebnim partnerjem dajejo izključne pravice. V praksi se je pokazalo, da taka javno-zasebna partnerstva lahko omogočajo ustrezno uporabo kulturnih zbirk, hkrati pa pospešujejo dostopnost kulturne dediščine za javnost.
- (31) Kadar je izključna pravica povezana z digitalizacijo kulturnih virov, bo morebiti potrebno določeno obdobje izključnosti, da se zasebnemu partnerju lahko povrne naložba. Navedeno obdobje pa bi vseeno moralo biti omejeno in čim krajše, da se spoštuje načelo, po katerem bi moralo javno dostopno gradivo ostati dostopno

- javnosti tudi po digitalizaciji. Na splošno obdobje trajanja izključne pravice za digitalizacijo kulturnih virov ne bi smelo trajati več kot 10 let. Obdobje izključnosti, daljše od 10 let, bi moralo biti predmet pregleda, pri katerem bi upoštevali tehnološke, finančne in upravne spremembe v okolju po sklenitvi ureditve. Poleg tega bi moralo vsako javno zasebno partnerstvo za digitalizacijo kulturnih virov partnerski kulturni instituciji zagotoviti vse pravice glede uporabe digitaliziranih kulturnih virov po koncu veljavnosti ureditve.
- (32) Zaradi ustreznega upoštevanja pogodb in drugih ureditev, ki zagotavljajo izključne pravice in ki so bile sklenjene pred začetkom veljavnosti te direktive, je treba določiti primerne prehodne ukrepe, da se zaščitijo interesi zadevnih strank v primeru, če njihove izključne pravice ne izpolnjujejo pogojev za izjeme, ki jih omogoča ta direktiva. Ti prehodni ukrepi bi morali omogočati, da bodo izključne pravice strank veljale naprej vse do poteka pogodbe ali, v primeru pogodb, sklenjenih za nedoločen čas, ali pogodb z zelo dolgim rokom trajanja, še za dovolj dolgo obdobje, da bodo lahko stranke sprejele ustrezne ukrepe. Ti prehodni ukrepi se ne bi smeli uporabljati za pogodbe ali druge ureditve, sklenjene po začetku veljavnosti te direktive, vendar pred izvedbo nacionalnih ukrepov za prenos te direktive, da bi se izognili situacijam, ko bi se pogodbe ali druge dolgoročne ureditve, ki niso v skladu s to direktivo, sklepale z namenom, da se zaobidejo nacionalni ukrepi za prenos, ki bodo sprejeti v prihodnje. Pogodbe in druge ureditve, sklenjene po začetku veljavnosti te direktive, vendar pred začetkom uporabe nacionalnih ukrepov za prenos, bi torej morale upoštevati to direktivo vse od datuma začetka uporabe nacionalnih ukrepov za prenos te direktive.
- (33) Ker cilja te direktive, tj. olajšati oblikovanje informacijskih izdelkov in storitev, ki temeljijo na dokumentih javnega sektorja, na ravni Unije, zagotoviti učinkovito čezmejno uporabo dokumentov javnega sektorja za informacijske izdelke in storitve z dodano vrednostjo, bodisi s strani zasebnih družb, predvsem malih in srednjih podjetij, bodisi s strani državljanov, da se omogoči prosto kroženje informacij in komunikacije, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in se zaradi vseevropskega obsega predlaganih ukrepov lahko lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, kakor je določeno v členu 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega okvirov, ki so potrebni za doseganje navedenih ciljev.
- (34) Ta direktiva upošteva temeljne pravice in je skladna z načeli zlasti Listine o temeljnih pravicah Evropske unije, vključno z varstvom osebnih podatkov (člen 8) in lastninsko pravico (člen 17). Nobenega dela te direktive se ne sme razlagati ali izvajati na način, ki ni skladen z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin.
- (35) Zagotoviti je treba, da države članice Komisiji poročajo o obsegu ponovne uporabe informacij javnega sektorja, o pogojih, pod katerimi so na voljo, in o postopkih pravnega varstva.
- (36) Komisija bi morala državam članicam pomagati pri doslednem izvajanju te direktive z izdajo smernic, zlasti glede priporočenih standardnih dovoljenj, podatkovnih zbirk in zaračunavanja za ponovno uporabo dokumentov, po posvetovanju z zainteresiranimi strankami.
- (37) Zato bi bilo treba Direktivo 2003/98/ES ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Direktiva 2003/98/ES se spremeni:

1. člen 1 se spremeni:

(a) odstavek 2 se spremeni:

(i) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

„(a) dokumente, katerih zagotavljanje je dejavnost zunaj obsega javne naloge zadevnih organov javnega sektorja, kakor je opredeljena z zakonodajo ali drugimi obvezujočimi predpisi v državi članici ali, če takšnih predpisov ni, kakor je opredeljena v skladu z običajno upravno prakso v zadevni državi članici, pod pogojem, da je obseg javnih nalog pregleden in predmet pregledov;“;

(ii) točka (c) se nadomesti z naslednjim:

„(c) dokumente, do katerih ni dostopa zaradi režima dostopa v državah članicah, vključno zaradi:

— zaščite nacionalne varnosti (to je državne varnosti), obrambe ali javne varnosti,

— tajnosti statističnih podatkov,

— poslovne tajnosti (npr. poslovnih ali poklicnih skrivnosti oziroma skrivnosti podjetja);“;

(iii) vstavijo se naslednje točke:

- „(ca) dokumente, do katerih je dostop omejen zaradi režima dostopa v državah članicah, vključno s primeri, ko morajo državljani ali družbe dokazati poseben interes, da pridobijo dostop do dokumentov;
- (cb) dele dokumentov, ki vsebujejo le logotipe, grbe in oznake;
- (cc) dokumente, do katerih ni dostopa ali do katerih režimi dostopa omejujejo dostop zaradi varstva osebnih podatkov, ter dele dokumentov, do katerih ti režimi dovoljujejo dostop, vendar vsebujejo osebne podatke, katerih ponovna uporaba je z zakonom opredeljena kot nezdržljiva s pravom o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov;“;

(iv) točka (e) se nadomesti z naslednjim:

- „(e) dokumente, ki jih hranijo izobraževalne in raziskovalne ustanove, vključno z organizacijami, ustanovljenimi za prenos rezultatov raziskav, šolami in univerzami, razen univerzitetnih knjižnic, in“;

(v) točka (f) se nadomesti z naslednjim:

- „(f) dokumente, ki jih hranijo kulturne ustanove, ki niso muzeji, knjižnice in arhivi.“;

(b) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

- „3. Ta direktiva gradi na režimih dostopa v državah članicah in ne posega vanje.“;

(c) v odstavku 4 se beseda „Skupnosti“ nadomesti z besedo „Unije“;

2. členu 2 se dodajo naslednje točke:

- „6. ‚strojno berljivi format‘ pomeni, da je datotečni format strukturiran tako, da lahko programske aplikacije z lahkoto določajo, prepoznajo in izločajo določene podatke, vključno s posameznimi dejanskimi navedbami in njihovo notranjo strukturo;
- 7. ‚odprti format‘ pomeni datotečni format, ki je neodvisen od uporabljene platforme in javnosti dostopen brez omejitev, ki preprečujejo ponovno uporabo dokumentov;
- 8. ‚formalni odprti standard‘ je standard, ki se določi v pisni obliki in ki natančno opredeljuje zahteve za zagotavljanje interoperabilnosti programske opreme;

9. ‚univerza‘ pomeni organ javnega sektorja, ki zagotavlja posrednješolsko visokošolsko izobrazbo, na podlagi katere je mogoče pridobiti visokošolsko diplomu.“;

3. člen 3 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 3

Splošno načelo

1. Ob upoštevanju odstavka 2 države članice zagotovijo, da se lahko dokumenti, za katere se uporablja ta direktiva v skladu s členom 1, ponovno uporabijo za komercialne ali nekomercialne namene v skladu s pogoji iz poglavij III in IV.

2. Za dokumente, na katerih imajo knjižnice, vključno z univerzitetnimi knjižnicami, muzeji in arhivi pravice intelektualne lastnine, države članice zagotovijo, da, kadar je ponovna uporaba takih dokumentov dovoljena, se ti dokumenti lahko ponovno uporabijo za komercialne ali nekomercialne namene v skladu s pogoji, določenimi v poglavjih III in IV.“;

4. v členu 4 se odstavek 3 in 4 nadomestita z naslednjim:

„3. V primeru negativne odločitve organi javnega sektorja vlagatelju sporočijo razloge za zavrnitev na podlagi ustreznih določb režima dostopa v navedeni državi članici ali na podlagi državnih predpisov, sprejetih v skladu s to direktivo, zlasti s točkami (a) do (cc) člena 1(2) ali členom 3. V primeru negativne odločitve na podlagi člena 1(2)(b) organ javnega sektorja navede fizično ali pravno osebo, če je znana, ki je nosilec pravice, ali dajalca dovoljenja, od katerega je organ javnega sektorja pridobil zadevno gradivo. Knjižnicam, vključno z univerzitetnimi knjižnicami, muzejem in arhivom te navedbe ni treba vključiti.

4. Vsaka odločitev o ponovni uporabi mora vsebovati navedbo pravnega sredstva, če bi se vlagatelj želel nanjo pritožiti. Pravna sredstva vključujejo možnost preizkusa s strani nepristranskega organa za pritožbe z ustreznim strokovnim znanjem in izkušnjami, na primer nacionalnega organa za varstvo konkurence, nacionalnega organa za odobritev dostopa do dokumentov ali nacionalnega sodnega organa, katerega odločitve so zavezujoče za zadevni organ javnega sektorja.“;

5. člen 5 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 5

Razpoložljivi formati

1. Organi javnega sektorja dajo dokumente na voljo v katerem koli obstoječem formatu ali jeziku ter, kadar je mogoče in primerno, v odprtem, strojno berljivem formatu in skupaj z njihovimi metapodatki. Tako format kot metapodatki, kolikor je mogoče, upoštevajo formalne odprte standarde.

2. Odstavek 1 ne obvezuje organov javnega sektorja, da zaradi izpolnjevanja zahtev iz tega odstavka pripravijo ali prilagodijo dokumente ali zagotovijo izvlečke, če bi to pomenilo nesorazmeren napor, ki bi presegal enostaven postopek.

3. Na podlagi te direktive se od organov javnega sektorja ne sme zahtevati, da nadaljujejo s pripravo in hrambo določene vrste dokumentov z namenom, da take dokumente ponovno uporabijo organizacije zasebnega ali javnega sektorja.“;

6. člen 6 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 6

Načela, ki urejajo obračunavanje

1. Kadar se ponovna uporaba dokumentov zaračuna, so nadomestila omejena na mejne stroške, ki nastanejo zaradi reprodukcije, zagotavljanja in razširjanja dokumentov.

2. Odstavek 1 se ne uporablja:

(a) za organe javnega sektorja, od katerih se zahteva, da ustvarijo prihodek za kritje znatnega dela svojih stroškov, povezanih z izvajanjem svojih javnih nalog;

(b) izjemoma za dokumente, glede katerih se od zadevnih organov javnega sektorja zahteva, da ustvari zadosten prihodek za kritje znatnega dela stroškov njihovega zbiranja, priprave, reprodukcije in razširjanja. Te zahteve so opredeljene z zakonom ali drugimi obvezujočimi predpisi v državi članici. Če takšnih predpisov ni, se zahteve opredelijo v skladu z običajno upravno prakso v državi članici;

(c) za knjižnice, vključno z univerzitetnimi knjižnicami, muzeje in arhive.

3. V primerih iz točk (a) in (b) odstavka 2 zadevni organi javnega sektorja skupna nadomestila izračunajo na podlagi objektivnih, preglednih in preverljivih meril, ki jih določijo države članice. Skupni prihodek teh organov od zagotavljanja dokumentov in dovoljevanja njihove ponovne uporabe v ustreznem obračunskem obdobju ne presega stroškov zbiranja, priprave, reprodukcije in razširjanja, vključno z razumno donosnostjo naložbe. Nadomestila se izračunajo v skladu z računovodskimi načeli, ki jih uporabljajo zadevni organi javnega sektorja.

4. Če nadomestila zaračunavajo organi javnega sektorja iz točke (c) odstavka 2, skupni prihodek od zagotavljanja dokumentov in dovoljevanja njihove ponovne uporabe v ustreznem obračunskem obdobju ne presega stroškov

zbiranja, priprave, reprodukcije, razširjanja, hrambe in pridobitve pravic, vključno z razumno donosnostjo naložbe. Nadomestila se izračunajo v skladu z računovodskimi načeli, ki se uporabljajo za zadevne organe javnega sektorja.“;

7. člen 7 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 7

Preglednost

1. Glede standardnih nadomestil za ponovno uporabo dokumentov, ki jih hranijo organi javnega sektorja, se veljavni pogoji in dejanski znesek teh nadomestil, vključno z osnovo za izračun teh plačil, predhodno pripravijo in objavijo, če je mogoče in primerno po elektronski poti.

2. Glede nadomestil za ponovno uporabo, razen tistih iz odstavka 1, zadevni organ javnega sektorja vnaprej navede dejavnike, ki se bodo upoštevali pri njihovem izračunu. Zadevni organ javnega sektorja navede tudi način, kako se ta nadomestila izračunajo glede na posamezni zahtevek za ponovno uporabo.

3. Določi se zahteve iz točke (b) člena 6(2). Te zahteve se objavijo, kadar je mogoče in primerno, po elektronski poti.

4. Organi javnega sektorja zagotovijo, da se vlagatelji za ponovno uporabo dokumentov obvestijo o pravnih sredstvih, ki so jim na voljo zvezi z odločitvami ali praksami, ki na njih vplivajo.“;

8. v členu 8 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:

„1. Organi javnega sektorja lahko dovolijo ponovno uporabo brez pogojev ali naložijo pogoje, kadar je to primerno, z dovoljenjem. Ti pogoji ne smejo po nepotrebnem omejevati možnosti za ponovno uporabo in se ne smejo uporabljati za omejevanje konkurence.“;

9. člen 9 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 9

Praktične ureditve

Države članice vzpostavijo praktične ureditve za olajšanje iskanja dokumentov, ki so na voljo za ponovno uporabo, kot so sezname virov glavnih dokumentov z ustreznimi metapodatki, ki so dostopni, če je mogoče in primerno, prek spleta in v strojno berljivem formatu, ter portalov, ki so povezani s sezname virov. Kadar je mogoče, države članice omogočijo medjezikovno iskanje dokumentov.“;

10. člen 11 se spremeni:

(a) odstavku 2 se doda naslednji pododstavek:

„Ta odstavek se ne uporablja za digitalizacijo kulturnih virov.“;

(b) vstavi se naslednji odstavek:

„2a. Ne glede na odstavek 1, kadar se izključna pravica nanaša na digitalizacijo kulturnih virov, obdobje izključnosti na splošno ne sme presegati 10 let. Kolikor to obdobje presega 10 let, se njegovo trajanje pregleda v enajstem letu in v nadaljevanju, če je to potrebno, vsakih sedem let.

Ureditve, ki podeljujejo izključne pravice iz prvega pododstavka, so pregledne in se javno objavijo.

V primeru izključne pravice iz prvega pododstavka se zadevnemu organu javnega sektorja zagotovi brezplačen izvod digitaliziranih kulturnih virov kot del navedenih ureditev. Ta izvod je po obdobju izključnosti na voljo za ponovno uporabo.“;

(c) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

„3. Izključne ureditve, ki obstajajo 1. julija 2005 in ki ne izpolnjujejo pogojev za izjemo po odstavku 2, se prenehajo uporabljati po poteku pogodbe in v vsakem primeru najkasneje 31. decembra 2008.“;

(d) doda se naslednji odstavek:

„4. Brez poseganja v odstavek 3 se izključne ureditve, ki obstajajo 17. julija 2013 in ki ne izpolnjujejo pogojev za izjemo po odstavkih 2 in 2a, prenehajo uporabljati po poteku pogodbe in v vsakem primeru najkasneje 18. julija 2043.“;

11. člen 13 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 13

Pregled

1. Komisija opravi pregled uporabe te direktive pred 18. julijem 2018 in Evropskemu parlamentu ter Svetu sporoči rezultate navedenega pregleda skupaj z morebitnimi predlogi za spremembe Direktive.

2. Države članice Komisiji vsaka 3 leta predložijo poročilo o razpoložljivosti informacij javnega sektorja za ponovno uporabo, o pogojih, pod katerimi so na voljo, in postopkih glede pravnih sredstev. Na podlagi tega poročila, ki se javno objavi, države članice opravijo pregled izvajanja člena 6, zlasti glede zaračunavanja nadomestil nad mejnimi stroški.

3. Pregled iz odstavka 1 se nanaša zlasti na področje uporabe in vpliv te direktive, vključno z obsegom povečanja ponovne uporabe dokumentov javnega sektorja, učinke načel, ki se uporabljajo za zaračunavanje nadomestil in ponovno uporabo uradnih besedil, ki so zakonodajne in upravne narave, povezanost med pravili o varstvu podatkov in možnostmi ponovne uporabe, kakor tudi nadaljnje možnosti izboljšanja pravnega delovanja notranjega trga in razvoj evropske industrije vsebin.“

Člen 2

1. Do 18. julija 2015 države članice sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo. Komisijo o tem takoj obvestijo.

Države članice uporabljajo te predpise od 18. julija 2015.

2. Države članice se v sprejetih ukrepih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Države članice določijo način sklicevanja.

Člen 3

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 4

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 26. junija 2013

Za Evropski parlament
Predsednik
M. SCHULZ

Za Svet
Predsednik
A. SHATTER